
RUSYA'DA KORKUÇ İVAN'IN İLK HEYKELİ DİKİLDİ, TARTIŞMALAR YENİDEN ALEVLENDİ

- 20.10.2016

Turkrus, 19 Ekim 2016

Rusyanın Oryol kentinde tüm tartışmalara rağmen çar Korkunç İvanın heykelinin dikilmesinin yankıları sürüyor. Geçtiğimiz günlerde açılışı yapılan ve Korkunç İvanın at üzerinde ok ve kılıç tutarken tasvir edildiği heykel Rusya'yı ikiye böldü. Bir yanda Korkunç İvan'ı ilk çar ve "düzen sağlayıcı" olarak anıp heykele destek verenler, diğer yanda "kan dökücü zalim" diye kınayıp şiddetle karşı çıkanlar var.

Medyada günlerdir hararetli tartışmalar devam ediyor. Kimileri, Bu bizim tarihimiz, bununla gurur duymalıyız diyerek Korkunç İvan heykelinin dikilmesini doğru bulduğunu söylerken, bazı tarihçiler ve toplum admaları ise Korkunç İvanın zalimliğini hatırlattı.

Tartışmalara ünlü sosyetik sunucu Kseniya Sobçak da dahil oldu. Korkunç İvanın, kendi kurduğu Oryol şehrine yaptığı katkıları hatırlatarak, heykelin dikilmesinden dolayı Oryol sakinlerini tebrik eden Moskova Devlet Üniversitesi Rektörü Viktor Sadovniçiyi eleştiren Sobçak, sosyal medya hesabında, Bu tebrik mesajında, Birleşik Rusya Partisinden milletvekillerinin ve bürokratların bile neden çocuklarını yurt dışına okumaya gönderdiklerinin açık cevabı var. Korkunç İvana psikopat ve katil diyenler, kapayın çenenizi diye yazdı.

Bunun üzerine Sobçakın hayranları arasında hararetli bir tartışma başladı. Kimileri Korkunç İvanı savunurken, çoğu mesajda ise çarlığı döneminde işlenen cinayetler hatırlatıldı.

1547-1584 yılları arasında hüküm süren IV. İvan ya da "Korkunç" İvan'ın biyografisi Wikipedia'da şöyle anlatılıyor:

İvan Vasiliyeviç, ya da yaygın adıyla Korkunç İvan, (Rusça: Ива́н четвёртый, Васи́льевич, d. 25 Ağustos 1530, Moskova - ö. 18 Mart 1584, Moskova) son Moskova Knezi ve ilk Rusya Çarı. Henüz üç yaşında Moskova Knezliği'nin başına geçti. 1547'de taç giydi. Kararlı, etkileyici ve acımasız bir portre çizen İvan, büyük hırsları olan ve intikam duygusu oldukça yüksek bir Rus lideriydi. Tatarlar üzerine yaptığı birçok sefer bunun kanıtıydı. Düşmanları arasında korku salan, gözü kara, dengesiz

kişiliğe sahip olan IV. Ivan bu yüzden kendine ihanet ettiği gerekçesiyle 1582 yılında oğlunu öldürdü.

Yaptığı çeşitli seferlerle Moskova Knezliği'ni genişletti. Bu durumdan faydalanarak kendini "Tüm Rusya'nın Çarı" ilan etti. Böylece devlet, Çarlık yönetim sistemine geçmiş oldu.

1550'de sivil ve ruhani büyüklerden teşekkül eden bir toplantı olan Sobor düzenledi. Toplantıda, Rusya'da yürürlükte olan devlet ve kilise kanunları ile nizamları üzerine konuşmalar yapıldı. Bu toplantıda karar alıcıları Mümtaz Heyet olarak adlandırıldı.

Çar'ın en yakın müşavirleri sıfatıyla devlet işlerinde önemli rol oynayan Mümtaz Heyet, 1553'de İvan'ın gözünden düşmeye başladı. Metropolit Makari'nin etkisiyle kendini Tanrı inayetiyle hükümdar, Rusya'yı dilediği gibi idareye memur bir Çar diye telakki ediyordu.

1560'da İvan'ın eşi Anastasya, geride İvan ve Fyodor adlı iki çocuk bırakarak öldü. Eşinin her yönden İvan üzerinde etkisi vardı. Eşinin ölümü İvan'ı zevk ve sefahat alemine dalmasına neden oldu. Yine bu dönemde yeni gözdeleri ortaya çıktı. Bunların da kışkırtmasıyla uzun zamandır içinde sakladığı arzular ve hevesler ortaya çıkmaya başladı. Bu süreçte birçok kişi sürgüne gönderildi.

1564'te çocuklarını, saray hademeleri ve maiyetini, saray hazinesini alarak Kremlin'i terk etti. Bu gidiş Moskovalılar gözünde bir muammaydı. Bir yıl sonra soylulara ve ruhani liderlere, "Soyluların ihanet içinde olduğu için Moskova'yı terk ettiğini" yazdı.

Bu Moskova'da derin bir etki yarattı ve Çar'ın geri dönmesi için çabalar başladı. Nihayet iki ay sonra Moskova'ya döndü. Fakat 35 yaşında olmasına rağmen ihtiyar bir görüntüyle tanınmaz hale gelmişti.

Döner dönmez 'hainleri' cezalandırmaya başladı. Böylece hem tek adam olma yönünde büyük bir adım atacaktı hem de tek adamlığı destekleyecek ıslahatları yapma fırsatı bulacaktı. Nihayet Oprıçnina denilen idari bir sistemi yerleştirerek bu emellerine ulaştı.

Bu rejimi tam 20 yıl sürdürdü. Bu dönemde birçok olay kanlı baskınlar sonucu örtüldü. Yine bu dönem içinde 1582 yılında kendi oğlunu bile öldürmekten çekinmeyen Çar İvan, 18 Mart 1584'de Bogdan Belsky ile satranç oynarken öldü. Kehanetler, IV. İvan'ın bu tarihte öleceğini söylüyordu. 1960'lı yıllarda mezarını açan arkeologlar, zehirlendiğine dair kanıt oluşturabilecek cıva kalıntılarına ulaştı. Bogdan Belski ve daha sonra çar olan Boris Godunov tarafından zehirlendiği

sanılıyor.

Kaynak/Source: